

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA; MT 1002 SKÅLDÖN TIEYHTEYSELVITYS (LOSSI/KIINTEÄ YHTEYS), TAMMISAARI

Yleistä

Uudenmaan tiepiiri on saattanut vireille ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen Skåldön lossiyhteyden kehittämistä koskevan hankkeen Tammisaaressa. Ympäristöministeriö katsoi päätöksessään 28.2.1995, että hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, koska mahdollisen sillan ympäristövaikutukset Tammisaaren herkillä saaristoalueella olisivat merkittävät. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaa Uudenmaan tiepiiri.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen, joka tulee julkiseen käsittelyyn.

Nykytilanne

Nykyisin salmessa liikennöi 60 tonnin lossi. Salmen leveys on noin 440 m lossipaikan kohdalla. Salmessa on 40 metriä leveä veneilyn runkoväylä. Liikennemäärän vaihtelu on vuodenajasta riippuen n. 500-1000 autoa vuorokaudessa. Skåldön lossilla odotusajat ovat pidentyneet etenkin vilkkaimpaan kesäaikaan. Hankkeeseen liittyen on asukkaiden keskuudessa suoritettu kysely- ja haastattelututkimus helmikuussa 1999.

Selvitettävät vaihtoehdot

1. Nykyinen lossi eli yhteys säilyy nykyisessä muodossaan. Liikennöinti jatkuu nykyisellä lossilla, ns. 0-vaihtoehto.
2. Lossiyhteyden kehittäminen eli parannetaan nykytilannetta kuljetuskapasiteettia lisäämällä, muuttamalla aikatauluja, opastuksen avulla, tekemällä odotuolossuhteet viihtyisämmiksi, parantamalla pysäköintijärjestelyjä tai lisäämällä palveluja.
3. Kiinteä silta eli rakennetaan nykyisen lossipaikan 40 metriä leveään vesiväylän kohdalle silta, jossa on 18 metrin alikulkukorkeus ja jonka alitse useimmat mastolla varustetut veneet voivat purjehtia. Sillan pituus on noin 580 metriä ja siinä on 7 metrin levyinen ajorata sekä kevyen liikenteen väylä.
4. Avattava silta eli rakennetaan nykyisen lossipaikan kohdalle avattava silta, jonka pituus on 520 metriä. Siinä on vesiväylän kohdalla noin 35 metrin pituinen avattava

osuus. Sillan alikulkukorkeus on 6-8 metriä, joka riittää useimmille moottoriveneille. Sillalla on kevyen liikenteen väylä samoin kuin kiinteässä sillassa.

Hankkeeseen liittyvät muut suunnitelmat ja tärkeimmät selvitykset

- Alustava suunnitelma Skåldön lossin korvaamiseksi tunnelilla (Fundus Oy 1993)
- Maantie 1002 :n rakentaminen Skåldön sillan kohdalla, yleissuunnitelma (Tielaitos, Uudenmaan tiepiiri 1992))
- Maantie 1002 rakentaminen Skåldön sillan kohdalla-Lisäselvitykset-Kyselytutkimus (Tielaitos, Uudenmaan tiepiiri 1995)
- Tammisaaren tieverkko- ja liikenneturvallisuuksuunnitelma (Tielaitos/Tammisaaren kaupunki 1998)
- Tammisaaren eteläisen saariston rantayleiskaava, Life-hanke (Tammisaaren kaupunki, tekeillä)

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiohjelmasta on ilmoitettu ja se on ollut nähtävillä 7.6.-6.8.1999 seuraavasti:

- Tammisaaren kaupunki, tekninen virasto, Ystadinkatu 3, Tammisaari
- Skåldön kirjasto, Skåldö
- Tielaitoksen palvelupiste, Opastinsilta 12 A, Helsinki

Kuulutus arviointiohjelmasta on julkaistu seuraavissa lehdissä: Västra Nyland, Etelä-Uusimaa, Arbetarbladet, Helsingin Sanomat, Hufvudsstadsbladet.

Lisäksi hankkeesta on lähetetty tiedotteet Radio Länsi-Uusimaalle ja Radio Vega Västnylandille.

Hankkeesta järjestettiin avoimien ovien tilaisuus Skåldön Skärhallassa 19.6. 1999, jossa kävi noin 80 asiasta kiinnostunutta.

Lausunnot ja kommentit

Arviointiohjelmasta on Uudenmaan ympäristökeskukselle annettu seuraavat viranomaisten ja julkisyhteisöjen lausunnot: Uudenmaan liitto, Etelä-Suomen lääninhallitus, Museovirasto, Tammisaaren kaupunki, Inkoon kunta, Karjaan kaupunki, Tammisaaren museo, Helsingin yliopisto/Tvärminnen tutkimusasema. Lisäksi on saatu 4 yhdistysten ja yksityisten muistutusta. Yleisötilaisuudessa jätettiin 27 täytettyä yhteyskorttia.

Yleisesti ohjelmassa esitettyjä neljää vaihtoehtoa on pidetty riittävinä eikä tunnelivaihtoehtojen tutkimista ja vertailua ole pidetty tarpeellisena eikä realistisenakaan. Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota hankkeen sijaintiin Natura 2000-ohjelman alueella ja rakentamisenaikaisten sekä pysyvien vaikutusten selvittämiseen. Virtausolosuhteiden mahdollisia muutoksia ja mallintamista on esitetty myös tarkemmin selvitettäväksi. Korostuneesti lausunnoissa on tuotu esiin siltavaihtoehtojen maisemalliset vaikutukset. Sillan liittymäkohdista halutaan tarkempia selvityksiä asutukseen, pohjavesiolosuhteisiin ja luontoon nähden.

Merkittävimmäksi tekijäksi on koettu kiinteän sillan aiheuttamat sosiaaliset vaikutukset. Yleisesti on arvioitu, että sillan rakentaminen muuttaisi merkittävästi Skärlandetin ja Torsön olosuhteita: saaristoidentiteetti menetettäisiin ja liikenne lisääntyisi. Venesatamia tulisi mahdollisesti lisää ja veneily saaristossa lisääntyisi. Sillan rakentaminen on nähty myös turvallisuusriskinä, koska lossilta voidaan nykyisin kontrolloida saaristoon tulijoita. On esitetty, että ohjelman tulisi sisältää vertailua vastaaviin tilanteisiin muualla Suomessa, esimerkkinä Hailuodon, Emäsalon tai Pyhtään tapaukset.

Yleisön palautteessa on otettu kantaa yleensä vain sillan tai lossin puolesta eikä niinkään näiden ympäristövaikutuksiin tai ohjelman sisältöön.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, että arviointiohjelma on sisällöltään ja rakenteeltaan oikea ja tarkastelee hankkeen keskeisiä ongelmia. Esitetyt neljä perusvaihtoehtoa ovat riittävät. Lisäksi ympäristökeskus korostaa seuraavia näkökohtia ja selvitystarpeita.

Siltavaihtoehtoja tulee tarkastella riittävän monipuolisesti ja havainnollisesti. Siltavaihtoehtojen maisemalliseen vaikutukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Vaihtoehtoina tulee tutkia erilaisia teknisiä ja arkkitehtonisia ratkaisuja. Suunnittelun tulee olla myös tältä osin vuorovaikutteista ja osallistuvaa.

Vaihtoehtojen sosiaaliset vaikutukset tulee selvittää riittävän laajasti ja perusteellisesti. Vaikutusten aluerajaukset tulee esittää. Arvioinnissa on käytettävä vastaaviin tapauksiin liittyvää vertailumateriaalia arvioinnin luotettavuuden varmistamiseksi.

Vaikutukset liikennemääriin tulee selvittää perusteellisesti ja liikenteellisiä vaikutuksia tulee tarkastella laajasti myös saariston vesiliikenteen osalta. Vaikutukset Natura-alueen luonnonsuojeluarvoihin tulee selvittää luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Lausuntojen ja muistutusten nähtävilläolo

Yhteysviranomaisen lausunto on toimitettu tiedoksi kaikille arviointiohjelmasta lausunnon antaneille ja sellaisille mielipiteen esittäjille, joiden osoite on tiedossa. Kopiot arvviointiohjelmasta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä lähetetään hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökesksessä. Yhteysviranomaisen lausunto on lisäksi arviointimenettelyn ajan nähtävillä seuraavissa paikoissa:

Tammisaaren kaupunki, tekninen virasto, Ystadinkatu 3, Tammisaari
Skåldön kirjasto, Skåldö, Tammisaari
Tielaitoksen palvelupiste, Opastinsilta 12 A, Helsinki

Lausunto on nähtävissä myös seuraavassa internet-osoitteessa:
<http://www.ymparisto.fi/poltavo/yva.index.htm>

Johtaja Leena Saviranta

Ylitarkastaja Heikki Kurki

TIEDOKSI Ympäristöministeriö, Liikenneministeriö, Suomen ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Etelä-Suomen lääninhallitus, Museovirasto, Tammisaaren kaupunki, Karjaan kaupunki, Inkoon kunta, Tammisaaren museo, Helsingin yliopisto/Tvärminnen tutkimusasema, Raaseporin luonto ja ympäristö ry, Mielipiteen esittäjät